

ธรรมานุศาสน์

สงกรานต์เป็นประเพณีอันมีค่า



.....

วันสงกรานต์เป็นดิถีขึ้นปีใหม่ ของชาวไทยทั่วประเทศเขตสยาม
เป็นธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม พ่อขุนรามมหาราชทรงจัดแจง
เมื่อถึงยุคอยุธยายังปรากฏ ถือกำหนดแนวนี้ไม่มีแห่ง
ยุคกรุงธนคนไทยไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ขัดแย้งสืบทอดตลอดมา
ถึงกรุงเทพคนไทยสมัยทวด ยังเข้มงวดกับงานสงกรานต์หน้า
บ่าเพ็ญบุญตักบาตรเข้าวัดวา ด้วยศรัทธาเลื่อมใสใจมั่นคง

ญาติผู้ใหญ่ล่วงลับดับไปแล้ว
ตั้งใจแน่วอุทิศผลกุศลส่ง
อัฐิตั้งบังสุกุลบุญจ้านง
ด้วยประสงค์เพิ่มกุศลด้วยผลทาน

ที่ยายต่าย่าปู่ยังอยู่พร้อม จงนำน้อมเสื้อผ้ากระยาหาร
ไปมอบให้เห็นประจักษ์เป็นสักการ ให้ลูกหลานภายหลังเอาอย่างเรา
ที่พ่อแม่แก่มากลำบากยิ่ง อย่าทอดทิ้งให้คอยอยู่หงอยเหงา
จงยึดมั่นกตัญญูอย่าดูเบา เพื่อลูกเต้าสืบทอดตลอดไป
จงเลือกซื้อเสื้อผ้ากระยาหาร ไปกราบกรานรดน้ำตามสมัย

ทั้งเงินทองข้าวของที่ซอบใจ จงมอบให้แม่พ่อบริบูรณ์
สงกรานต์เป็นประเพณีอันมีค่า ควรรักษาเอาไว้อย่าให้สูญ
เป็นเอกลักษณ์ล้ำเลิศควรเทิดทูน เพื่อเกื้อกูลเอกราชของชาติเรา

(น.ท.พุลศักดิ์ ศักดิ์ชัยศรี อดีต อศจ.กอศ.ยศ.ทอ. ประพันธ์)

ความหมายคำว่า ตรุษสงกรานต์

สงกรานต์ แปลว่า การย้ายที่ หรือการเคลื่อนที่ เป็นวันที่พระอาทิตย์ยกเข้าสู่ราศีเมษ คำว่า ตรุษ แปลว่า ตัด คือตัดปี หรือสิ้นปี โบราณกำหนดถือสงกรานต์เป็นวันขึ้นปีใหม่ ซึ่งเหมาะกับประเทศไทยที่เป็นเมืองเกษตรกรรม เดือน ๔-๕ เป็นเดือนที่เสร็จสิ้นการเก็บเกี่ยวเป็นระยะช่วงฤดูร้อน เป็นเดือนแห่งการพักผ่อนของชาวไร่ชาวนา หลีกจากเหน็ดเหนื่อยมาเป็นเวลานาน สงกรานต์นั้นตามปกติกำหนดมี ๓ วัน คือ วันที่ ๑๓-๑๔-๑๕ เมษายน



ประกาศวันสงกรานต์ ปี พุทธศักราช ๒๕๕๖

ปีมะเส็ง (มนุษย์ผู้ชาย ธาตุไฟ) เบญจศก จุลศักราช ๑๓๗๕ ทางจันทรคติเป็นปกติมาสวาร ทางสุริยคติเป็นปกติสุรทิน

วันที่ ๑๔ เมษายน เป็นวันมหาสงกรานต์ ทางจันทรคติตรงกับวันเสาร์ ขึ้น ๓ ค่ำ เดือน ๕ เวลา ๐๒ นาฬิกา ๐๒ นาที ๐๒ วินาที

นางสงกรานต์ ทรงนามว่า มโหธรเทวี ทรงพาหุรัด ทัดดอกสามหาว อภรณ์แก้วนิลรัตน์ ภักษาการเนื้อทราย พระหัตถ์ขวาทรงจักร พระหัตถ์ซ้ายทรงตรีศูล เสด็จไสยาสน์หลับเนตรมาเหนือหลังนกยูง เป็นพาหนะ

วันที่ ๑๖ เมษายน เวลา ๐๕ นาฬิกา ๕๖ นาที ๒๔ วินาที เปลี่ยนจุลศักราชใหม่เป็น ๑๓๗๕

ปีนี้ วันพฤหัสบดีเป็นวันธงชัย วันอาทิตย์เป็นวันอธิบดี วันพุธเป็นวันอุบาทว์ วันอังคารเป็นวันโลกาวินาศ

ปีนี้ วันศุกร์เป็นอธิบดีฝน บันดาลให้ฝนตก ๖๐๐ ห่า ตกในโลกมนุษย์ ๖๐ ห่า ตกในมหาสมุทร ๑๒๐ ห่า ตกในป่าหิมพานต์ ๑๘๐ ห่า ตกในเขาจักรวาล ๒๔๐ ห่า นาคให้น้ำ ๑ ตัว

เกณฑ์ธัญญาหาร ได้เศษ ๐ ชื่อ ปาปะ ข้าวกล้าในภูมินาจะได้ผล ๑ ส่วน เสีย ๙ ส่วน มหาชนร้อนใจด้วยอาหารแล

เกณฑ์ธาราธิคุณ ตกราตีอาโป (น้ำ) น้ำมาก

ประโยชน์ของสงกรานต์

๑. ได้มีโอกาสทำบุญ
๒. ได้แสดงความกตัญญูทเวที่ต่อบิดามารดาและผู้มีพระคุณ
๓. ได้สรงน้ำพระพุทธรูป สรงน้ำพระสงฆ์ ด้วยความเคารพอ่อนน้อม
๔. ได้รดน้ำขอพรผู้บังคับบัญชาและผู้สูงอายุด้วยความเคารพอ่อนน้อม
๕. ได้ทำบุญพิเศษต่าง ๆ เช่น ทอดผ้าป่า เป็นต้น อันบ่งบอกถึงความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

อ้างอิง

- พิธีกรรมประเพณี. แปลก สนธิรักษ์. ๒๕๕๔.
- เอกสารประกอบแนวบรรยายธรรมประจำเดือน เมษายน ๒๕๕๕ เรื่อง สงกรานต์. กอศ.ยศ. ทอ.บศอ.
- ปฏิทิน ทอ. ๒๕๕๖ ROYAL THAI AIR FORCE 2013.